

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ที่ ขร ๕๘๕๐๔/

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอรายงานผลการดำเนินงานสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลเมืองชุม

เรื่องเดิม

ตามที่กองการศึกษา เทศบาลตำบลเมืองชุม ได้ขออนุมัติออกสำรวจฐานข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นไปแล้วนั้น

ข้อเท็จจริง

ในการนี้ ได้ดำเนินการสำรวจเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานฐานข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ฝ่ายบริหารทราบต่อไป

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

(ลงชื่อ)

(นายณรงค์ศักดิ์ อดทน)

รองปลัดเทศบาล รักษาการราชการแทน

ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ความเห็นของปลัดเทศบาลตำบลเมืองชุม

(ลงชื่อ)

(นางลัดดาวัลย์ เลิกนุช)

ปลัดเทศบาลตำบลเมืองชุม

ความเห็นของนายกเทศมนตรีตำบลเมืองชุม

ว่าที่ร้อยตรี

(ชัยยา พลอยแหวน)

นายกเทศมนตรีตำบลเมืองชุม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

กองการศึกษา เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ที่ ขร ๕๘๕๐๔/

วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติออกสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลเมืองชุม

เรื่องเดิม

ตามที่กองการศึกษา เทศบาลตำบลเมืองชุม ได้รับผิดชอบด้านศาสนาวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และได้
ข้อมูลปัจจุบัน นั้น

ข้อเท็จจริง

กองการศึกษา เทศบาลตำบลเมืองชุม จึงขออนุมัติออกสำรวจฐานข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ต่อไป

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

(ลงชื่อ)

(นายณรงค์ศักดิ์ อุดแทน)

รองปลัดเทศบาล รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ความเห็นของปลัดเทศบาลตำบลเมืองชุม

(ลงชื่อ)

(นางลัดดาวัลย์ เลิกนุช)

ปลัดเทศบาลตำบลเมืองชุม

ความเห็นของนายกเทศมนตรีตำบลเมืองชุม

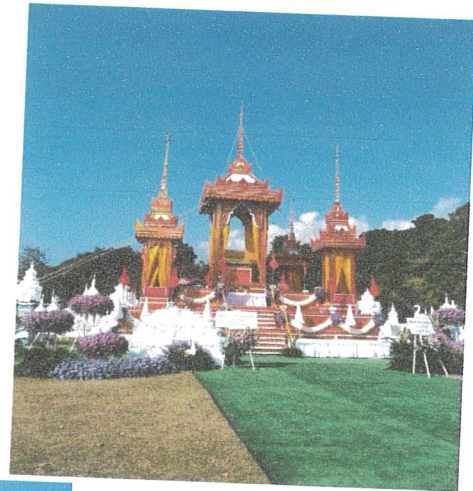
อำนาจ

ว่าที่ร้อยตรี

(ชัยยา พลอยแหวน)

นายกเทศมนตรีตำบลเมืองชุม

ฐานข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม
อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน.....ภาษาล้านนา(อักขระภาษาเมือง)

๒.ลักษณะ

- ☐ ด้านเกษตรกรรม
- ☐ ด้านหัตถกรรม
- ☐ ด้านอุตสาหกรรม
- ☐ ด้านแพทย์แผนไทย
- ☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ☐ ด้านศิลปกรรม
- ☒ ด้านภาษาวรรณกรรม

ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓.รายละเอียดข้อมูล

ตัวเมือง หรืออักขระธรรมล้านนาเป็นภาษาเขียนที่คนทางภาคเหนือโบราณใช้ในการสื่อสาร จารบนใบลาน ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวทางศาสนาพุทธ หลักธรรมคำสอน ตำราตั๋วยา วิธีปรุงยา โหราศาสตร์ ดาราศาสตร์ วรรณกรรม ยุคปัจจุบันก็ยังมียามจารบนใบลานบ้าง แต่เหลือไม่มากนัก เพราะการดูแลรักษาใบลานค่อนข้างลำบาก แต่ก็ยังเป็นที่ยินย

๔.ชื่อผู้ถือปฏิบัติ

พ่อหนานศรีเนตร ใจบาน

ม.๑๑ ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

☐ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

☒ เสี่ยงต่อการสูญหาย

☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๒.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน.....เกษตรกรรม.....

๒.ลักษณะ

- ☒ ด้านเกษตรกรรม
☐ ด้านหัตถกรรม
☐ ด้านอุตสาหกรรม
☐ ด้านแพทย์แผนไทย
☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
☐ ด้านศิลปกรรม
☐ ด้านภาษาวรรณกรรม

ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓.รายละเอียดข้อมูล

ผสมผสานพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นภูมิปัญญาที่ทำให้
คุณประโยชน์ให้กับชุมชน ให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ และตำบลใกล้เคียงที่สนใจในการทำเกษตรแบบ
พอเพียง

๔.ชื่อผู้ถือปฏิบัติ

แม่ซื่อน จันทร์ดีบ

ม.๑๑ ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

☒ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

☐ เสี่ยงต่อการสูญหาย

☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน.....หัตถกรรม.....

๒.ลักษณะ

- ☐ ด้านเกษตรกรรม
- ☒ ด้านหัตถกรรม
- ☐ ด้านอุตสาหกรรม
- ☐ ด้นแพทย์แผนไทย
- ☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ☐ ด้านศิลปกรรม
- ☐ ด้านภาษาวรรณกรรม

ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓.รายละเอียดข้อมูล

ไม้กวาดถูกคิดค้นเพื่อใช้มานานแล้ว เพื่อการทำความสะอาดเก้าอี้จากการทำอาหาร ในปราสาทหรือในบ้าน
ปกติ ใช้หลายวัสดุในการทำแต่ในยุคนั้นไม้กวาดก็ยังมีปัญหาเรื่องทำให้ฝุ่นคลุ้งในห้องครัวหรือสถานที่ต่างๆ
เพราะตอนนั้นยังไม่ได้เป็นไม้กวาดที่ใช้กันอย่างแพร่หลายทุกวันนี้

๔.ชื่อผู้ถือปฏิบัติ

แม่คำเอ้ย ยาชมภู

ม.๑๑ ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

- ☐ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย
- ☒ เสี่ยงต่อการสูญหาย
- ☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน....การฟ้อนรำ.....

๒.ลักษณะ

- ☐ ด้านเกษตรกรรม
- ☐ ด้านหัตถกรรม
- ☐ ด้านอุตสาหกรรม
- ☐ ด้านแพทย์แผนไทย
- ☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ☒ ด้านศิลปกรรม
- ☐ ด้านภาษาวรรณกรรม

ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓.รายละเอียดข้อมูล

การฟ้อนรำในภาคเหนือ หรือในอาณาเขตล้านนามีหลายอย่างด้วยกัน เป็นการฟ้อนทั้งหญิงและชาย ลักษณะลีลาการฟ้อนของชาวล้านนา ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕ ได้ให้ความหมายของคำว่า “ฟ้อน” ไว้ว่า ฟ้อน หมายถึง การรำ หรือกรีดกราย ซึ่งคำว่าฟ้อน เป็นภาษาถิ่น หมายถึง ท่าทางที่ใช้แสดงออกมาด้วยความปลื้มปิติยินดี มีความสุข สนุกสนาน ที่ออกมาจากตัวบุคคล หรือการเลียนแบบท่าทางในการทำงาน หรือเลียนแบบการแสดงออกของธรรมชาติ

๔.ชื่อผู้ถือปฏิบัติ

นางพรพรรณ สุวรรณการ

ที่อยู่ หมู่ที่ ๒ บ้านเวียงแก้ว ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

☐ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

☒ เสี่ยงต่อการสูญหาย

☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน.....แพทย์แผนไทย.....

๒.ลักษณะ

- ☐ ด้านเกษตรกรรม
- ☐ ด้านหัตถกรรม
- ☐ ด้านอุตสาหกรรม
- ☒ ด้านแพทย์แผนไทย
- ☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ☐ ด้านศิลปกรรม
- ☐ ด้านภาษาวรรณกรรม

ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓.รายละเอียดข้อมูล

การแพทย์แผนไทย (Thai Traditional Medicine) คือศาสตร์การบำบัดรักษาโรคและส่งเสริมสุขภาพตามภูมิปัญญาไทย ประกอบด้วย ๔ สาขาหลัก คือ เวชกรรมไทย (ตรวจรักษา), เภสัชกรรมไทย (ยาสมุนไพร), หัตถเวชกรรมไทย (นวดไทย/ประคบ), และผดุงครรภ์ไทย เน้นปรับสมดุลธาตุทั้ง ๔ (ดิน น้ำ ลม ไฟ) ในร่างกาย เพื่อให้หายป่วยและสุขภาพแข็งแรง

๔ สาขาหลักของการแพทย์แผนไทย

๑. เวชกรรมไทย: ตรวจ วินิจฉัย และรักษาโรคด้วยยาแผนไทยและพฤติกรรมบำบัด
 ๒. เภสัชกรรมไทย: การเตรียม ผลิต และปรุงยาจากสมุนไพร เช่น ยาผง ยาลูกกลอน
 ๓. หัตถเวชกรรมไทย (นวดไทย): นวด ปวด คลึง ดัดดึง เพื่อรักษาอาการ เช่น ปวดหลัง ไหล่ติด หรือนวดเพื่อสุขภาพ
 ๔. ผดุงครรภ์ไทย: ศาสตร์การดูแลหญิงตั้งครรภ์ การทำคลอด และการดูแลหลังคลอด (หัตถ์หม้อเกลือ) [การนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ
- นวดรักษา: นวดเฉพาะจุดเพื่อบำบัดอาการปวด เช่น คอตกหมอน ไหล่ติด
 - นวดเพื่อสุขภาพ/ผ่อนคลาย: กระตุ้นการไหลเวียนโลหิต ลดความตึงเครียด
 - การประคบสมุนไพร: ใช้คู่กับการนวดเพื่อลดการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ ลดการอักเสบ

๔.ชื่อผู้ถือปฏิบัติ

นางสาวกฤษณา ทิศพรหม

รพ.สต.บ้านดอนแก้ว ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

☐ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

☒ เสี่ยงต่อการสูญหาย

☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน...ศิลปกรรม(วงปี่พาทย์).....

๒.ลักษณะ

- ☐ ด้านเกษตรกรรม
- ☐ ด้านหัตถกรรม
- ☐ ด้านอุตสาหกรรม
- ☐ ด้านแพทย์แผนไทย
- ☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ☒ ด้านศิลปกรรม
- ☐ ด้านภาษาวรรณกรรม

ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓.รายละเอียดข้อมูล

วงปี่พาทย์

หมายถึงวงดนตรีประเภทหนึ่งที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่ทำหน้าที่หลักในการบรรเลงบทเพลง เครื่องดนตรีเหล่านี้ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซออู้วง มีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า ได้แก่ ปี่มโหรีที่เป่าประสานบทเพลง มีเครื่องดนตรีประเภท เครื่องหนัง ได้แก่ ตะโพน กลองทัด มีหน้าที่กำกับจังหวะหน้าทับ มีฉิ่งเป็นเครื่องกำกับ จังหวะย่อย(หนัก-เบา) มีฉาบ กรับ โหม่ง เป็นเครื่องประกอบจังหวะ ประสมเป็นวงลักษณะต่างๆ ใช้บรรเลงประกอบพิธีกรรม และมหรสพมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

ประเภทของวงปี่พาทย์

- ๑.วงปี่พาทย์ชาตรี (งานมงคล)
- ๒.วงปี่พาทย์เครื่องห้า(งานมงคล)
- ๓.วงปี่พาทย์เครื่องคู่ (งานมงคล)
- ๔.วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่ (งานมงคล)
- ๕.วงปี่พาทย์เสภา (งานมงคล)
- ๖.วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ (งานมงคล)
- ๗.วงปี่พาทย์นางหงส์ (งานอวมงคล)
- ๘. วงปี่พาทย์มอญ (งานอวมงคล)

๔.ชื่อผู้ถือปฏิบัติ

พ่อครูสุบรรณ ปงชุมใจ

หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

☐ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

☒ เสี่ยงต่อการสูญหาย

☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑. ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน.....การทำปราสาทศพ.....

๒. ลักษณะ

- ☐ ด้านเกษตรกรรม
- ☐ ด้านหัตถกรรม
- ☒ ด้านอุตสาหกรรม
- ☐ ด้านแพทย์แผนไทย
- ☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ☒ ด้านศิลปกรรม
- ☐ ด้านภาษาวรรณกรรม

ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓. รายละเอียดข้อมูล

ความตายเพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าบุคคลที่เสียชีวิตนั้นจะให้ประสบกับความสุข ความสบาย เช่นเดียวกับเมื่อยังมีชีวิตหรือดีกว่า การจัดงานให้กับผู้ตายหรือที่เรียกกันติดปากว่า จัดศพหรือจัด งานศพนั้นมีมานานมาก ตั้งแต่มนุษย์เรามี รู้จักที่จะประกอบพิธีกรรมให้กับผู้เสียชีวิต นับตั้งแต่ที่เอาสิ่งของต่าง ๆ บรรดามีฝังรวมกับผู้ตายและค่อย ๆ พัฒนารูปแบบในที่สุดตามความเชื่อของแต่ละกลุ่มชนจนกลายเป็นวัฒนธรรมของกลุ่มชน เหล่านั้นการหลั่งไหลถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ให้สภาพสังคมล้าช้าเปลี่ยนไป ความเจริญในด้านต่าง ๆ ที่มากขึ้น รวมทั้งวัฒนธรรมไทยภาคกลางซึ่งเป็นวัฒนธรรมกระแสหลักของประเทศได้เข้ามาบีบ ทบามากขึ้น ทำให้ สภาพการดำรงอยู่ส่งผลให้รูปแบบพิธีกรรมงานศพ การทำปราสาทศพ ได้ประยุกต์ไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงนั้น และยังปรากฏในรูปแบบของปราสาท ทั้งรูปแบบ ศิลปกรรม ลวดลาย ความอ่อนช้อย ซึ่งเป็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมใหม่จากไทยภาคกลางจากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้นจะเห็นได้ถึง ความสำคัญของการทำปราสาทศพแบบล้านนา คณะผู้จัดทำจึงมีความประสงค์ที่จะจัดสร้างโครงการเรื่อง ปราสาทศพล้านนา เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาในการทำปราสาทใส่ศพเผยแพร่ภูมิปัญญาดังกล่าวใน รูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาต่อไป

๔. ชื่อผู้ตอบปฏิบัติ

พ่อครูสุบรรณ ปงขุ่มใจ

หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

☐ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

☐ เสี่ยงต่อการสูญหาย

☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน.....หัตถกรรม ทอผ้า.....

๒.ลักษณะ

- ☐ ด้านเกษตรกรรม
☒ ด้านหัตถกรรม
☐ ด้านอุตสาหกรรม
☐ ด้านแพทย์แผนไทย
☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
☐ ด้านศิลปกรรม
☐ ด้านภาษาวรรณกรรม

ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓.รายละเอียดข้อมูล

ตุ่ง คือ ธงแขวนแบบหนึ่งในศิลปะล้านนา พบเห็นได้ในภาคเหนือของประเทศไทยทำด้วย ผ้า ไม้ โลหะ ด้าย หรือกระดาษ เป็นรูปแถบยาว ห้อยลง ใช้ประดับ หรือประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ โดยมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับพิธีกรรมที่ใช้ตุ่ง 'ตุ่ง' สัญลักษณ์แห่งล้านนา

๔.ชื่อผู้ถือปฏิบัติ

นางพรพรรณ สุวรรณการ

ที่อยู่ หมู่ที่ ๒ บ้านเวียงแก้ว ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

- ☐ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ☒ เสี่ยงต่อการสูญหาย ☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน.....ด้านความเชื่อ พิธีกรรม (สงเคราะห์).....

๒.ลักษณะ

- ☐ ด้านเกษตรกรรม
- ☐ ด้านหัตถกรรม
- ☐ ด้านอุตสาหกรรม
- ☐ ด้านแพทย์แผนไทย
- ☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ☐ ด้านศิลปกรรม
- ☐ ด้านภาษาวรรณกรรม

☒ ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓.รายละเอียดข้อมูล

พิธีการจะประกอบด้วย การจัดทำรั้วราชวัตร ประดับด้วยต้นกล้วย ต้นอ้อยและอื่นๆ อย่างสวยงามให้
โยงฝ่ายล่างหรือด้ายสายสิญจน์จากเสาเฝ้าบ้านต่อ ๆ กันทุกหลังคาเรือน และจะทำตะไผ่สานขนาด แล้วใช้
ดินเหนียว ปั้นเป็นรูปสัตว์เช่น ช้าง ม้า หมู เป็ด ไก่ เป็นต้น วางบนแตะนั้น พร้อมทั้งใส่เครื่องบูชาต่าง ๆ อัน
ประกอบด้วย ข้าว อาหารคาวหวาน ผลไม้ต่าง ๆ กล้วย อ้อย หมาก พลู เมี่ยง บุหรี่ และให้ใช้ไม้ทำ หอกดาบ
แหลนหลาว หน้าไม้ ปืน ธนู วางบนแตเพื่อเตรียมทำพิธีส่งเคราะห์บ้านหรือพิธีส่งนพเคราะห์ทั้ง ๙ ซึ่งบางคติ
ของชาวล้านนาได้ให้ความหมายว่า เป็นการส่งให้แก่ท้าวเวสสุวรรณ ผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ในหมู่ภูตผีปีศาจทั้งหลาย
และเป็นท้าวโลกบาลผู้หนึ่งซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลรักษาโลกให้เป็นปกติสุขประเพณีสืบทอด หรือสืบทอด
เป็นพิธีกรรมที่ชาวล้านนานิยมทำในโอกาสต่าง ๆ เพื่อต่อดวงชะตา หรือต่ออายุให้ยืนยาว มุ่งหวังมีชีวิตอยู่
อย่างสุขสบายปราศจากโรคภัยไข้เจ็บมีความเจริญรุ่งเรือง และเพื่อความเป็นสิริมงคล พิธีสืบทอดเป็นพิธีใหญ่
ที่ต้องอาศัยคน และเครื่องประกอบพิธีจำนวนมากพิธีหนึ่งชาวบ้านอาจทำพิธีนี้โดยเฉพาะหรือจัดร่วมกับพิธีอื่น
ๆ ก็ได้ และ อาจจัดขึ้นเพื่อสืบทอดให้แก่คนทั้งมวลราชหรือภิกษุ หรือหมู่บ้าน เมือง แม้กระทั่งช้างหรือ
เหมืองฝาย ก็ได้ แต่ต้องจัดขึ้นเพื่อสืบทอดสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพียงอย่างเดียว การสืบทอดแต่ละสิ่งอาจมีพิธีกรรม
ที่แตกต่างกันออกไปบ้าง ซึ่งประเพณีการสืบทอดแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานกันระหว่างความเชื่อในศาสนา
พุทธ ฮินดู หรือพราหมณ์ และเรื่องผีสงเทวดาประเพณีสืบทอดไม่เพียงปรากฏแพร่หลายในภาคเหนือของ
ไทยเท่านั้น แต่ยังพบได้ในสังคมของคนไทยใหญ่ ยอง และจีน บริเวณรัฐฉานของพม่า รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์
ละว้าในตอนเหนือของไทยด้วย

๔.ชื่อผู้ถือปฏิบัติ

พ่อหนานศรีเนตร ใจบาน

ม.๑๑ ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

☐ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

☐ เสี่ยงต่อการสูญหาย

☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.ชื่อข้อมูล วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้าน.....หัตถกรรม.....

๒.ลักษณะ

- ☐ ด้านเกษตรกรรม
- ☒ ด้านหัตถกรรม
- ☐ ด้านอุตสาหกรรม
- ☐ ด้านแพทย์แผนไทย
- ☐ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ☐ ด้านศิลปกรรม
- ☐ ด้านภาษาวรรณกรรม

ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ

๓.รายละเอียดข้อมูล

การจักสานคืองานหัตถกรรมพื้นบ้านไทยที่นำวัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ หวาย กก หรือใบตาล มาจักเป็นเส้น
ตอกและสานเป็นภาชนะหรือเครื่องใช้ของเนกประสงค์ สะท้อนภูมิปัญญาและความประณีตในการสร้างสรรค์
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอย่างยั่งยืน

๔.ชื่อผู้ถือปฏิบัติ

แม่ลัย ชัยอุดม

ม.๒ ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๕.สถานะการคงอยู่

☐ ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

☒ เสี่ยงต่อการสูญหาย

☐ ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖.ภาพถ่ายทางวัฒนธรรม/กิจกรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

